แบบบันทึกข้อมูลโครงการฟาร์มรักษ์สิ่งแวดล้อม โค กระบือ ประจำปีงบประมาณ 2567	วันที่เข้าตรวจฟาร์ม ...../...../..... ผู้กรอกข้อมูล .....

ข้อมูลฟาร์ม

ชื่อฟาร์ม.....**เลขที่ได้รับรองการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรฯ กษ** .....

ชื่อเจ้าของฟาร์ม.....**เบอร์โทรศัพท์**.....**เลขที่ตั้ง**..... **หมู่ที่**.....

ตำบล.....**อำเภอ**.....**จังหวัด**.....

พิกัด (ตำแหน่ง : หน้าประตูฟาร์ม) N .....° ..... " .....' E .....° ..... " .....' (ระบุจุดพิกัดด้วยแอปพลิเคชั่นเข็มทิศ)

ข้อมูลปศุสัตว์และปริมาณการผลิต

ชนิดสัตว์ ☐ **โค** **ประเภท** ☐ **เนื้อ** **จำนวนตัว**.....ตัว

☐ **กระบือ** ☐ **นม** **จำนวนตัว**.....ตัว

1. โครงสร้าง ระบบและโรงเรือน

1.1 ลักษณะโรงเรือนเลี้ยงสัตว์

☐ โรงเรือนเปิดจำนวน ..... โรงเรือน ☐ โรงเรือนปิดจำนวน ..... โรงเรือน

1.2 รูปแบบการเลี้ยง *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

☐ ผูกยืนโรง ☐ ปล่อยอิสระในคอก(5)

☐ ปล่อยแทะเล็มทุ่งหญ้า(1) ☐ รูปแบบอื่น (โปรดระบุ).....

1.3 ระบบการจัดการน้ำเสียภายในฟาร์ม

☐ ไม่มี

☐ มี

1) ชนิด/รูปแบบการจัดการ

☐ มีบ่อพักน้ำเสีย(6)

☐ มีระบบบำบัดน้ำเสียชนิด<u>ไม่ได้</u>ก๊าซชีวภาพ(6)

☐ มีระบบบำบัดน้ำเสียชนิดได้ก๊าซชีวภาพ(7)

2) ปริมาตรของระบบบำบัดฯ ที่รองรับน้ำเสีย ..... ลูกบาศก์เมตร (m^3)

3) สภาพการใช้งาน

☐ ใช้งานได้ดี รองรับน้ำเสียที่เกิดขึ้นภายในฟาร์มได้ทั้งหมด

☐ ใช้งานได้ไม่สมบูรณ์ (ชำรุด, รอซ่อมแซม, ฯลฯ)

1.4 มีการปล่อยหรือการล้นของน้ำเสียออกสู่ภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี

1.5 การประหยัดพลังงานและทรัพยากร

1) การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน เช่น หลอดประหยัดไฟ LED หรือมีฉลากประหยัดพลังงาน

☐ มี ☐ ไม่มี

2) การใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือก เช่น โซล่าร์เซลล์ (ไม่นับการนำก๊าซชีวภาพไปใช้ประโยชน์)

☐ มี ☐ ไม่มี

2. การจัดการฟาร์ม

2.1 การจัดการมูลสัตว์

1) ความถี่ในการเก็บมูล

☐ เก็บมูลออกจากคอกหรือใส่ระบบฯ <u>ทุกวัน</u>(2)

☐ เก็บมูลออกจากคอก<u>สัปดาห์</u>ละ 2-3 ครั้ง

☐ เก็บมูลออกจากคอก 1-2 ครั้ง/ปี หรือทิ้งไว้นานกว่านี้ 4)

2) การจัดการมูลสดและกลิ่นภายในฟาร์ม *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

- ☐ เก็บออกจากคอกเกลี่ยตากและเก็บทันทีที่แห้ง[2] มีโรงเก็บมิดชิด สามารถป้องกันความชื้นจากภายนอกได้
- ☐ นำมูลลงระบบบำบัดทั้งหมด
- ☐ มีเครื่องบีบอัดแยกกากตะกอน
- ☐ ปล่อยทิ้งในคอก/โรงเรือนเป็นระยะเวลานาน[4]
- ☐ กองทิ้งไว้ในที่ในที่โล่งแจ้งไม่มีหลังคา[3]
- ☐ ใช้ EM หรือ ผลิตภัณฑ์ช่วยลดกลิ่น (ฉีด,พ่น) ระหว่างการเลี้ยง
- ☐ ปลูกต้นไม้เป็นแนวกันชนบริเวณรอบๆฟาร์ม

2.2 การจัดการขยะภายในฟาร์ม

1) วิธีการแยกประเภทขยะในฟาร์ม

- ☐ แยกขยะเป็น 3 ประเภท ตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะอันตรายและขยะมูลฝอยติดเชื้อ
- ☐ แยกขยะแต่ไม่ครบตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข
- ☐ ไม่มีการแยกขยะ

2) ความเสี่ยงในการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะ

- ☐ มีการจัดเก็บและบรรจุในภาชนะที่ปิดมิดชิด สามารถป้องกันการคุ้ยเขี่ยของสัตว์พาหะและกลิ่นรบกวน
- ☐ ไม่มีการจัดการขยะในที่ที่เหมาะสม

3) วิธีการกำจัดขยะภายในฟาร์ม

- ☐ หน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานเอกชนเป็นผู้กำจัด หรือใช้วิธีการฝังกลบ
- ☐ เผา
- ☐ ไม่มีการกำจัดขยะ

2.3 การจัดการซากสัตว์

1) ฝังกลบ ☐ ฝังกลบตามมาตรฐาน พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ 2558 ☐ ฝังกลบไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

2) เผา ☐ เผาไหม้สมบูรณ์ ☐ เผาไหม้ไม่สมบูรณ์

3) อื่นๆ

- ☐ นำออกภายนอกฟาร์ม โดยมีสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มรับรอง
- ☐ จัดการซากไม่เป็นไปตามหลักที่ถูกต้อง เช่น นำออกนอกฟาร์มโดยไม่มีการรับรองโดยสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มหรือการนำไปเป็นอาหารสัตว์โดยไม่จัดการให้เหมาะสม
- ☐ ไม่มีการจัดการซาก

2.4 การจัดการแมลงวันและสัตว์พาหะ

1) พบแมลงหรือสัตว์พาหะชนิดอื่น ☐ ไม่พบ ☐ พบ

2) พบแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน ☐ ไม่พบ ☐ พบ

3) วิธีการป้องกันและกำจัด ☐ ไม่มี ☐ มี โปรดระบุ.....

2.5 การจัดทัศนียภาพของฟาร์ม

1) ความหนาแน่นของวัชพืช ☐ โล่งเตียน สบายตา ☐ มีบ้างเล็กน้อย ☐ รกทึบ หนาแน่น

2) ความสะอาดโดยรอบฟาร์ม ☐ สะอาดเรียบร้อยดี ☐ สะอาดพอใช้ ☐ สกปรก

3) การจัดเก็บอุปกรณ์ ☐ เป็นระเบียบเรียบร้อย ☐ เป็นระเบียบพอใช้ ☐ รก ไม่เป็นระเบียบ

2.6 การนำมาใช้ประโยชน์

1) มูลสัตว์/กากตะกอน ☐ นำมาใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย ☐ ไม่นำมาใช้ประโยชน์

2) ขยะรีไซเคิล ☐ นำมาใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย ☐ ไม่นำมาใช้ประโยชน์

3) น้ำเสีย

☐ นำมาใช้ประโยชน์อื่นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

☐ ไม่นำมาใช้ประโยชน์

4) ก๊าซชีวภาพ

☐ นำก๊าซชีวภาพมาใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ไม่มีก๊าซส่วนเกินและไม่มีการเผาทิ้ง

☐ นำก๊าซชีวภาพมาใช้ประโยชน์บางส่วน ก๊าซชีวภาพที่เหลือใช้วิธีการเผาทิ้งก่อนปล่อยสู่บรรยากาศ

☐ ไม่นำก๊าซชีวภาพมาใช้ประโยชน์/ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชนิดได้ก๊าซชีวภาพ

2.7 กลิ่นเหม็นที่เกิดจากฟาร์ม (ตำแหน่ง : บริเวณนอกรั้วฟาร์ม)

ความรุนแรงของกลิ่น ☐ **ไม่มีกลิ่น** ☐ **มีกลิ่นเล็กน้อย สามารถรับรู้ได้** ☐ **มีกลิ่นเหม็นรุนแรง**

2.8 เรื่องร้องเรียนและการแก้ปัญหา

1) ร้องเรียนในช่วง 1 ปีย้อนหลัง

☐ ไม่มี ☐ มี แก้ไขเรียบร้อยแล้ว

☐ มี อยู่ระหว่างการแก้ไข ☐ มี แต่ยังไม่แก้ไข

**** กรณีพบเรื่องร้องเรียน (เลือกได้มากกว่า 1)** ☐ ด้านกลิ่น ☐ ด้านน้ำเสีย ☐ ด้านเสียง ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

2) ฟาร์มมีกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน (CSR) หรือไม่

☐ ไม่มี ☐ มี ระบุกิจกรรมที่ทำ.....

ส่วนที่ 2 คำอธิบายการจัดการมูลสัตว์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคปศุสัตว์ (ชนิดสัตว์โค/กระบือ) ของ IPCC

1. **ปล่อยทุ่งหญ้า (pasture/range/paddock)** มูลของสัตว์ที่เลี้ยงปล่อยทุ่งถูกปล่อยทิ้งไว้ในพื้นที่และไม่มีการจัดการมูลใดๆ

2. **การเกลี่ย/ผึ่งตากรายวัน (daily spread)** มูลสัตว์และปัสสาวะที่ถูกเก็บ เช่น การโกย และสิ่งขับถ่ายที่เก็บได้นำไปใส่ในพื้นที่เปิด (เช่น พื้นที่เพาะปลูก) สม่ำเสมอมักทำเป็นรายวัน

3. **การเก็บแบบของแข็ง (solid storage)** มูลสัตว์และปัสสาวะถูกขับถ่ายในซอง/คอก ของเสียที่เป็นของแข็งที่มีหรือไม่มีวัสดุรองพื้นจะถูกเก็บออกจากคอกแต่ถูกกองรวบรวมไว้เป็นเวลานาน (หลายเดือน) ก่อนนำไปใช้/กำจัด โดยมูลสัตว์สามารถทำกองได้เพราะน้ำในมูลระเหยออกจนมูลแห้งเพียงพอ

4. **การทิ้งมูลสัตว์ในคอกเป็นชั้นหนา (deep bedding)** มูลสัตว์ที่สะสมวัสดุรองพื้นใส่ในคอกเลี้ยงสัตว์เป็นระยะตลอดรอบการเลี้ยงเพื่อควบคุมความชื้นในคอก โดยอาจนานถึง 6-12 เดือน โดยอาจดำเนินการร่วมกับการเก็บในที่แห้งหรือการเลี้ยงปล่อยทุ่ง

5. **การเก็บในที่แห้ง (dry lot)** สัตว์อาจถูกเลี้ยงในพื้นที่เลี้ยงที่มีขอบเขตแต่ไม่มีสิ่งปกคลุม (หลังคา) และดาดหรือไม่ดาดพื้นก็ได้ (paved and unpaved open confinement area) ซึ่งมูลสัตว์ที่ถูกทิ้งแห้งและสะสมไว้อาจถูกเก็บออกเป็นระยะๆ การเก็บแบบแห้งมักพบในภูมิอากาศแห้ง(dry climate) และพบบ้างในภูมิอากาศชื้น (humid climate)

6. **บ่อไร้อากาศแบบเปิด (uncovered anaerobic lagoon)** มูลสัตว์ถูกฉีดล้างด้วยน้ำเพื่อให้มูลลงในบ่อเปิดที่มีการบำบัดแบบไม่ใช้อากาศ โดยถูกเก็บไว้นาน (นานถึง 1 ปี หรือมากกว่า) และน้ำใสในบ่อสามารถนำกลับมาใช้เป็นน้ำล้างหรือใช้รดในพื้นที่เพาะปลูกเพื่อเป็นปุ๋ย

7. **บ่อหมักไร้อากาศ (anaerobic digester)** มูลสัตว์และปัสสาวะในรูปของเหลวและกึ่งของเหลวถูกเก็บรวบรวมและหมักแบบไร้อากาศแบบปิด เกิดก๊าซมีเทนและใช้เป็นเชื้อเพลิง

<u>นิยามเพิ่มเติม</u>

รูปแบบการเลี้ยงแบบผูกยืนโรง แม่โคแต่ละตัวถูกผูกให้ยืนอยู่ในซองภายในโรงเรือน อาจจะมีการปล่อยให้โคออกกำลังบ้างเป็นครั้งคราว แม่โคจะกินอาหารและถูกรีดนมในซองที่ผูกเอาไว้